

מזדה, סימן שאינך צריכה לצאת. שוע השלימה עם כך שלא תצא לטיול. היא התכוננה לבנות בבית את החופשה שקיבלה לפסח. אולם בשבת שעברה, שעה שחבריה התכנסו כדי לצאת יחד לבאר-שבע, משם ייצאו ביום ראשון למסע, ניכרה האכזבה היטב על פניה של שוע. הוריה, שראו את צערה, השלימו עם יציאתה לטיול. אולם מאחר שהבוגרים יצאו בשבת, ושוע שמרה על השבת, והבוגר שצריך היה ללכתה ל-באר-שבע לפי התכנית, נסע בשבת בבוקר, נסע עמה אביה בשבת בערב לבאר-שבע. האב גם נשאר ללון בלילה עם המטיילים בבאר-שבע.

★ ★ ★

„אנחנו באים מיד“

שוע ויצחק לא היו חברים. הם הכירו זה את זה הכרות שטחית, מפגישותיהם המשותפות באגודה. בטיול למזדה היו שני-הם בקבוצת המאסף של הבוגרים, שצעדה בסוף הסדר. השאלה הראשונה שהתעוררה

הלווית שוע

ללכת, אנחנו תיכף באים. אחת ממשתתפות הטיול, חניכיתו של יצחק, נזכרה אחר-כך: „יצחק ביקש ממני להצטרף אליו למאסף. סירבתי ואמרתי לו שאמא התרתה בי לא לפרוש בשום אופן משאר המטיילים.“

גם אחרי כל הסיפורים והעדויות השונות, נשארה נקודה זו סתומה. מדוע נשארו שוע ויצחק למרג' לות המצדה, ללא נשק, אחרי שמסרו את נשקם לאחרים?

אצל החוקרים היתה: מדוע נשארו יצחק ושוע במקום החניה, לא המשיכו בדרך יחד עם חבריהם?

תחילה היתה גירסה אחת להשארותם. „ליצחק“ העלו כמה מחבריו את ההשערה, „היתה יבלת ברגל“. „אני חושב שהוא אמר שהוא רוצה לשים טאלק בגרבי“, נזכר אחד הבוגרים. תחילה נטו החוקרים לקבל גירסה זו, ביחוד לאור העובדה שאחת מנעלי-השריון של יצחק נמצאה חלוצה לידו.

אולם במחשבה שניה, לא התקבלה השערה זו על הדעת. ראשית, קשה להניח שדווקא יצחק החסון, מכל משתתפי הטיול, חש ברגלו אחרי הדרך הקצרה למדי של העליה והירידה מהמצדה. לא התקבל גם על הדעת שהוא נשאר כדי לאבק את רגלו בטאלק. אחרי ארוחת הצהריים היה מספיק זמן למנוחה לצורך זה.

לא יתכן גם שיצחק היה חלוצי-נעל בשעה שגרצח. נפילתו אחרי שנורה, מוכיחה כי הוא נורה בהיותו זקוף. גופת יצחק נמצאה במרחק של כחמישה מטרים מתמקום בו נורה. אילו היה חלוצ נעל, היתה הנעל נשארת במקום בו נורה, ולא במקום בו שכב.

האחרונים שראו את יצחק ושוע היו ארבעת חברי המאסף של הטיול, שנשארו במקום החניה, דקות מספר אחרי שטר הטיול זו לזרכו. טענתם היתה והת: „כשי התחלנו ללכת, אמר לנו יצחק: תמשיכו

וילג / מדברים על דברים עדינים שכי אלה...“ „בא חורו להסמיק, למלל מגומגם. / הוא שותק, מתחמק מתשובה. / מאושרת, לוחטת מאש הנקם / היא בוערת, כולה להבה. / עם בחור שכמותך, כלחיות עם בריה / השופעת שינה וגמנום“ / מה גותנים הספרים, מה גותנת קריאה, / אם סביבך רק תפיץ שעמום?“ „נו, אם ככה עלינו לחזור, למהר. / שמירה הסתיימה בתצות. / פשוט לא הבינו בזמן הדוהר, / כי היה... משעמם. האין זאת?“ / היא מלאת-זעזוע, לוחטת פנים / מנסה דמעותיה לחנוק. / פרח מתחצף! / האיום בבנים! / הן חשתי בכך מרחוק!“

אם כך, אם ידעת — אני כה גורא / משעמם, מתחצף, מקנתר — / מדוע רצית כה לצאת לשמירה / ולטלי אמרת: „זה בוער!“ / יותר איאפשר עוד לסבול, לי-הכיל / עתה — נתגלה גם סודה. / היופי בגד בה. החן לא הועיל / נשארה תחבולה יחידה... היא פורצת בבכי — תכסית אחרון. / בדמעות תרכך את הלב / ואהה, זה הועיל! הבחור הנבון / מרוב פחד כמעט התעלף.

הוא מתחיל לשדל, לנחם עוד ועוד. / מתחרט, מנחם, מתנצל / וראה מה זה בת! ממטרי הדמעות / שוב צחוקה התגלגל מצטלצל: / „הוי שוטה רך-לבב, בטלני וחזירי. / על גיטים ורגשות מה חדע לי-דבר! / אך כשבאה שעה להפגין כוחך / בניחוח נערה — אי עתה מוחך?“

הוא הבין ולקרב נערך ומוכן: / הוא יראה לה סודות איש-הרוח! / חיש מהר התכופף, על פניה גחן / ו... הועילו קסי מי התפוח. / שקט. דממה. תרוח לוחשת. / חושך. ודמויות וקחות של רובים. / פה מחייך, רעות מתאוששת / ירח משקיף אלה מול שני אוהבים.“

פרט מעניין, שיכול להעיד על אופיה של שוע, הוא המכתב שגיגרה למערכת, בעקבות הדפסת שירה וזיכיון בפרס הראשון. המערכת הירשתה לעצמה להכניס איאלו שניונים בשיר המקורי של שוע. שוע לא יכלה לסלוח זאת, כתבה למערכת:

„ישבתי וכתבתי המשך לשיר, תיכיתי לתור לתוצאות, קבלתי את העתון, קראתי את השיר ו... תסלחו לי, אבל דעתי על המערכת השתנתה מקצה אל קצה. אילו הייתם מתקנים או משפרים משהו בשיר — הייתי מבניה ומודה לכם. אולם לצערי הרב, לא תיקנתם דבר, אלא — ובבזבזם במקומו מונח — קילקלתם אותו לגמרי. יתכן ותסו ענו כי אני יהירה. אולי ובאמת, כשסיימתי את השיר, הרגשתי שיש לי על מה להתיגאות. ולכן אינני רוצה שתהרסו את השיר. אם לא מצאתם אותו ראוי לדפוס, לא הייתם צריכים להדפיס אותו ולהעניק לי את הפרס. ומאחר שהענקתם לי את הפרס — על מה הענקתם אותו? על תרומי שלי או על תיקוני המערכת?“

„ולסיום — עלי לתקן עוד שגיאה. אני בת שש-עשרה ולא בת שבע-עשרה, ונדמה לי שצינתי זאת במכתבי הראשון. האם כדי להוריד את הרמה יש להעלות את הגיל?“

★ ★ ★

הגורל היה נגד

לפני תום לימודיה בכיתה השמינית, יצאו הוריה של שוע בשליחות לבלגיה, לקחו אותה עמם. מבלגיה היתה שוע שולחת כתבות על הקיבוץ היהודי במקום. אחרי חצי שנה חזרה שוע כדי לעמוד בבחינות הבגרות בארץ, התגייסה לצבא, כשהוריה נשארו עוד בחוץ-לארץ.

תקופה זו, בה נאלצה לעבור את השלב הקשה של התאקלמות לחיי הצבא, חישה את שוע. היא עברה בהצלחה קורס מפקדות כיתות, היתה משמקית בקורס נהגות, צורפה לקורס קצינות, הפכה לקצינה. מאחר שקיבלה ציון גבוה במיוחד במקצוע השיפוט הצבאי, מונתה שוע לקצינת-שיפוט-ח במר-חב תל-אביב.

בצעדה האחרונה שנערכה ערב הפסח, הכשירה שוע לעצידה כמה קבוצות של בנות, פקדה בעצמה על קבוצת צועדות. ביום העצמאות היא היתה צריכה להשתתף בדרגתי-יצוג של סרן, בפמליה שתקבל את פני הגנרל. כששמעה על הטיול למצדה, הביעה בבית מיד את רצונה להשתתף בטיול זה. „שלוש פעמים היו לי הזדמנויות לטייל למצדה, ואף פעם לא השתתפתי.“ טענה שוע בפני הוריה, „אני כמעט ואינני מכירה את הארץ.“

הוריה לא התלהבו מהרעיון ששוע תצא לטיול במצדה. „הגורל מדבר אליך“, אמרה לה אמה, „אם לא יכולת לצאת לטיולים לי

הלווית יצחק

אמו של יצחק מתייפחת על קבר בנה. מימין נראה יצחק יחד עם חברותיו לאגודת נוער לנוער, אביו, טרב להאמין במשך שעות רבות כי אמנם יצחק נרצה, ולא ישוב עוד.

קבוצת אנשי-צבא. משום כך, יוצאת מכלל האפשרויות, האפשרות ששוע ויצחק נרצחו בידי קבוצת מטיילים אחרת, בשוגג או בי-מזיד. אחרי פרסום דבר הרצח בעתונים הופיעו מספר מטיילים במשטרה, טענו כאילו בדיוק בשעת הרצח הם נתקלו על המצדה בשתי דמויות חשודות, שאחת מהן נראתה כלג' יונג'ר מוזון והשניה כבידואי כושי. אפילו אם יתקבלו באמון סיפורי הצעירים, הסותרים זה את זה בפרטים רבים, ובחלקם אף מכחישים את התלבו מהרעיון ששוע תצא לטיול במצדה. „הגורל מדבר אליך“, אמרה לה אמה, „אם לא יכולת לצאת לטיולים לי

